

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

EUK

17. marts 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets orienterende notat om EU-Kommissionens overvejelser om regulering af cadmiumindholdet i handelsgødning.

P. H. Orskov

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 16. marts 2004

J.nr. 824

FVM 175

ORIENTERENDE NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om EU-Kommissionens overvejelser om regulering af cadmiumindholdet i handelsgødning

1. Baggrund

EU-kommissionen har igennem det sidste år gennemført en række sonderinger om mulighederne for på fællesskabsniveau at regulere indholdet af cadmium i handelsgødning.

Landbrug og gartneri tilfører fosfor (P) til jorden via handelsgødning, idet afgrøderne forbruger fosfor ved væksten. I EU er det årlige handelsgødningsforbrug af fosfor ca. 3 mio. tons, der fås fra råfosfat, som hovedsagelig importeres. Råfosfat indeholder tungmetallet cadmium (Cd), hvis koncentration afhænger af råfosfatets oprindelse. Cadmiumindholdet er lavt i fosfat fra Finland, fra områder i det tidligere Sovjetunionen og Sydafrika ($< 1 \text{ mg Cd/kg P}_2\text{O}_5^1$), mens det er højt i råfosfat fra Nordafrika ($> 60 \text{ mg Cd/kg P}_2\text{O}_5$).

Cadmium optages af planterne fra jorden og forekommer således i fødevarer. Det primære problem herved er den menneskelige indtagelse af cadmium gennem føden og den efterfølgende ophobning i lever og nyrer. Formålet med en regulering af cadmiumindholdet i gødning er at sikre et bæredygtigt landbrug, hvor cadmium ikke ophobes i jorden.

Europa-Parlamentet og Rådets forordning om gødning², der netop er trådt i kraft, regulerer ikke indholdet af cadmium i gødning. I betragtningerne til forordningen forpligter Kommissionen sig imidlertid til at behandle spørgsmålet og om nødvendigt udarbejde et forslag til forordning. Kommissionen vil gøre dette på baggrund af en udtalelse fra Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø (CSTEE), som har været forelagt resultaterne af en række medlemsstaters undersøgelser af cadmiumproblematikken.

CSTEE udtalte sig i september 2002 om risikoen for miljø og sundhed på grundlag af cadmiumindholdet i gødning³. På basis af medlemsstaternes rapporter vurderede CSTEE, at det for de fleste jordtyper må forventes, at der ikke vil ske ophobning i jord, som tilføres gødning, der indeholder under 20 mg cadmium per kg P_2O_5 . Gødning med over 60 mg cadmium per kg P_2O_5 forventes at give anledning til ophobning af cadmium i de fleste jordtyper. Komitéen var

---

¹ EU angiver fosfor som fosforpentoxid (P_2O_5) i gødninger, mens Danmark angiver det som rent fosfor (P).

² Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødning. Folketingets Europaudvalg blev orienteret om Kommissionens forslag til revision af EF-direktiverne om gødning, KOM (2001) 508 endelig, senest i aktuelt notat den 19. september 2002 forud for Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 30. september 2002, hvor forordningen blev vedtaget som et A-punkt.

³ Scientific Committee on Toxicity, Ecotoxicity and the Environment (CSTEE), opinion on "Member State assessments of risk to health and the environment from cadmium in fertilizers", Brussels 24 September 2002.

af Kommissionen udelukkende blevet bedt om at bedømme cadmiums akkumulering i jord på baggrund af tilførsel fra handelsgødning. Derfor er andre kilder ikke taget i betragtning.

Danmark har nationalt fastsat en grænseværdi på 110 mg Cd/kg P svarende til 48 mg Cd/kg P₂O₅. Grænseværdien er notificeret i 1989 i et brev fra den danske miljøminister til miljøkommissæren.

Det gennemsnitlige indhold af cadmium i fosforholdig gødning, som forhandles i Danmark, er tilstedelighed faldende. Det lå i 1999-2002 på 4-9 mg Cd/kg P₂O₅ mod 17-31 mg Cd/kg P₂O₅ i årene 1994-1997. Selvom kontrollen årligt finder nogle få overskridelser af grænseværdien, er der generelt ikke problemer hermed.

Foruden Danmark har Sverige, Finland og Østrig regulering af cadmiumindholdet i handelsgødning, mens Tyskland og Belgien har frivillige aftaler med de nationale gødningsindustrier om begrænsning af cadmiumindholdet. Reguleringen er for Sveriges, Finlands og Østrigs vedkommende blevet videreført i tiltrædelsestraktaten.

2. Kommissionens udkast til forslag til regulering af cadmium i gødning

Kommissionen har i 2003 fremlagt en række udkast til forslag til regulering af cadmium i gødning.

Det første udkast fremlagt af Kommissionen blev drøftet 21. februar 2003 og indeholder forslag om en gradvis nedtrækning af det maksimalt tilladte indhold af cadmium i gødning. Grænseværdierne gælder for fosfatgødning, der forhandles i mængder over en given tærskelværdi, som ligeledes nedtrappes over en årrække. Mængderne opgøres årligt for hver enkelt fabrikant omfattende hele EU's område.

Forslaget indebærer, at maksimumsgrænsen 5 år efter forslagets ikrafttræden fastsættes til 60 mg Cd/kg P₂O₅. Efter 10 år reduceres denne grænse til 40 mg Cd/kg P₂O₅. Efter 15 år reduceres den yderligere til 20 mg Cd/kg P₂O₅.

Tærskelværdien, hvorover grænseværdierne skal gælde, nedtrappes i samme kadence: Efter 5 år sættes værdien til 4000 tons P₂O₅. Efter 10 år reduceres tærskelværdien til 2000 tons P₂O₅. Efter 15 år fastsættes den til 1000 tons P₂O₅.

I august 2003 udsendte Kommissionen via Internettet specielt henvendt til industrien en høring af et nyt forslag svarende til det første forslag, idet grænseværdierne dog efter 15 år skulle omfatte al gødning (svarende til en tærskelværdi på 0). Forslaget blev ledsaget af et dokument, som nærmere forklarede baggrunden for Kommissionens forslag⁴. Deadline for høringen var 26. september 2003.

Internet-høringen viste, at industrien stort set samstemmende mente, at det ville være umuligt at sænke grænseværdierne under 60 mg Cd/kg P₂O₅, idet der ikke er nok cadmiumfattigt fosforgødning til rådighed til at tilfredsstille markedet, og der endnu ikke findes industrielle metoder til fjernelse af cadmium fra fosforholdig gødning.

⁴Extended Impact Assessment, Draft no 21 of 24.07.2003. Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council relating to cadmium in fertilizers. Presented by the Chemicals Unit of the DG Enterprise.

På baggrund af høringen udarbejdede Kommissionen et nyt revideret forslag, som blev drøftet på Kommissionens arbejdsgruppe om gødning 10. oktober 2003.

Forslagets hovedelementer er:

- Cadmiumindholdet må ikke overstige 60 mg Cd/kg P₂O₅ i fosforholdig gødning.
- Den enkelte producents middelværdi for indhold af cadmium i fosforholdig gødning må ikke overstige 40 mg Cd/kg P₂O₅.
- Der foreslås tilsvarende grænser for det maksimale og det gennemsnitlige indhold af cadmium i mikronæringsstof-gødninger; der var ikke angivet eksakte værdier.
- For gødning med indhold over 2,2 % P skal indholdet af cadmium deklareres.
- Sverige, Finland og Østrig får særordninger, idet de kan beholde deres nuværende grænseværdier i 5 år i henhold til tiltrædelsestraktaten.

I betragtningerne for forslaget angives det, at:

- lande, der har strengere regler for indhold af cadmium i gødning, og som kan retfærdiggøre disse med lokale jordbunds- og klimaforhold, kan søge Kommissionen om en særordning (Art 95(4) og (6) i EU traktaten),
- grænseværdiernes virkning skal vurderes efter 5 år.

3. Videre forløb

Kommissionen forventes at udarbejde et nyt udkast til regulering og derefter indkalde til et nyt møde. Folketingets Europaudvalg vil blive orienteret efter sædvanlig procedure, når der foreligger et konkret forslag fra Kommissionen.

4. Dansk holdning

I forhold til Kommissionens forslag har man fra dansk side anbefalet at opretholde det oprindelige forslag om indførelse af en grænseværdi på 60 mg Cd/kg P₂O₅ med en efterfølgende gradvis sænkning af grænseværdien til 20 mg Cd/kg P₂O₅.

Holdningen har desuden været, at Danmark skal kunne opretholde den nuværende danske grænseværdi, indtil det øvrige EU er nået et tilsvarende niveau.